

Uwaga

Funkcja i jej zaburzenia

Maciej Kopera

Definicja pojęcia

2. Tradycyjne ujęcie - mechanizm ogniskowania pola świadomości.

2. Pole uwagi szersze od pola świadomości

Czynności automatyczne (Priming) – nie wymagają zaangażowania tak szerokiego spektrum funkcji poznawczych

Czynności kontrolowane - wymagające większego wysiłku i zaangażowania większych zasobów, sterowane globalnie z zaangażowaniem całego systemu poznawczego

Definicja pojęcia

3. Współczesna definicja - mechanizm redukcji nadmiaru informacji

- spostrzegamy tylko część docierających bodźców
- przypominamy sobie tylko część informacji zakodowanych w pamięci
- uruchamiamy tylko jeden z możliwych procesów myślowych
- wykonujemy tylko jedną z możliwych reakcji

Funkcje uwagi

2. Selekcjonowanie bodźców docierających do jednostki – poziom sensoryczny, poziom buforów pamięciowych, poziom planowania i realizacji planu działania
2. Ukierunkowanie procesów poznawczych – poszukiwanie informacji potrzebnych do rozwiązywania problemów – eksploracja poznawcza
3. Określanie wielkości zasobów poznawczych przeznaczanych na realizację różnych zadań – decyzja, ile „energii psychicznej”, zasobów zostanie poświęconych na wykonanie zadania

Funkcje uwagi

Czujność

-
1. Selektywność (koncentracja, ogniskowanie) – wybór pewnych elementów pola percepcji kosztem innych
 2. Trwałość – zdolność do utrzymania uwagi w pewnym zakresie w oczekiwaniu na bodziec
 3. Przerzutność – przeszukiwanie pola uwagi w celu znalezienia określonego bodźca
 4. Podzielność – zdolność do szybkiego przełączania uwagi w celu jednoczesnego wykonywania kilku czynności
 5. Zakres – liczba elementów, które możemy objąć jednocześnie

Zaburzenia funkcji uwagi

Trudno jest mówić o izolowanych zaburzeniach uwagi w kontekście klinicznym. Jest to zjawisko niespecyficzne, zwykle powiązane z zaburzeniami innych funkcji psychicznych (pamięci, myślenia, aktywności ruchowej)

Zaburzenia funkcji uwagi

- Nieuwaga/dekoncentracja – w różnym stopniu zaburzone są różne funkcje uwagi, zazwyczaj mamy do czynienia z zakłóceniem czujności uwagi (trwałość, przerzutność, selektywność).
- Zaburzenia z towarzyszącymi urojeniami - nadmierne zogniskowanie na treściach urojeniowych - zaburzona podzielność i przerzutność.
- Zespół maniakalny - zwiększenie przerzutności i podzielności, ograniczona jest selektywność i wytrwałość
- Zespół otępienny – trudności z przenoszeniem uwagi z jednego przedmiotu na drugi
- Zaburzenia jakościowe i ilościowe świadomości - zaburzenia trwałości, przerzutności oraz zawężenie pola czy zakresu uwagi.
- Wahania uwagi mogą być również wskaźnikiem zaburzeń innych czynności psychicznych – emocji, pamięci, myślenia.